

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

За єдину Помісну Українську
Православну Церкву!

Часопис Волинської єпархії
Київського Патріархату

№ 4 (113) квітень 2014 р.

ПАСХАЛЬНЕ ПОСЛАННЯ

високопреосвященнішого Михаїла, митрополита Луцького і Волинського,
боголюбивим пастирям, чесному чернецтву та всім вірним Волинської єпархії Української Православної Церкви Київського Патріархату

Я є воскресіння і життя; хто вірує
в Мене, якщо і помре, оживе...

Ін. 11:25

**Христос воскрес!
Дорогі брати і сестри!**

Сьогодні весь православний світ святкує великий день Воскресіння Христового – як запоруку перемоги правди і світла, торжества над темними силами пекла і зла. Нині радість воскресіння Спасителя святкує світ видимий і невидимий. «Христос воскрес!» – співають ангели на небі. «Воистину воскрес!» – відповідають їм люди на землі. Які величні та змістовні ці слова, який безмірно глибокий богословський зміст стоїть за цим коротким привітанням, що його з натхненням повторюємо безліч разів пасхальними днями!

Ці слова нагадують нам про наше воскресіння в день великого і славного Другого Пришестя Спасителя. Вони кличуть нас до життя вічного, переконують нас, що мусимо вмерти для гріха, щоб сказати разом з апостолом: «вже не я живу, а живе в мені Христос» (Гал. 2:20).

В історії немає більшої події, ніж воскресіння Христа. Воно є джерелом і основою нашої віри, надії й любові, найбільшим доказом правдивості Христової науки і запевненям нашого майбутнього воскресіння. І хто буде так вірити й жити за тою вірою, той спасений буде, а хто не повірить – осуджений буде (Мр. 16:16).

Воскресіння Христове єднає живих і померлих в одну сім'ю та спонукає нас боротися з гріхом. Воно навчає нас бачити в людині брата, образ і подобу Богу, надирає нас на боротьбу з неправдою, на прагнення побожного життя, моральної чистоти і святості.

Великодні радість, радість Воскресіння має бути в душі християнина завжди, але зберегти її може тільки чисте й непорочне серце. Духовна радість досягається ціною духовного подвигу. Та путь, якою вела нас свята Церква до світлоносного торжества Пасхи, є образ такого подвигу і сходження. У час Великого посту Церква закликала нас до покаяння в гріхах, до оновлення розуму й серця, повернення до свого Небесного Отця, до залишеного нами Отчого дому. У дні Страсного тижня вона відкрила нам у хресних стражданнях і смерті безмірну любов Богу до грішної людини і тим самим нагадала нам, що людський рід може спастися тільки жертвовою любов'ю. Радість Воскресіння Христового – завершення і наслідок цього подвигу.

Христос Спаситель Своїми стражданнями, особливо в Гефсиманському саду і на горі Голгофі, переміг гріх і цим визволив нас від гріха. Тепер Він як Бог і Переможець гріха прощає гріхи людям, які каються. Надія на Бога, на Його любов, на правду, на вічне життя дає нам благодатну силу перемагати всі труднощі, які нас

постійно супроводжують. Нам треба вірити і любити, боротися і працювати, відстоювати національні інтереси, йти назустріч одне одному та не втрачати надії на краще майбутнє.

Благодатна сила великодніх богослужінь проявляється в тому, що вона навіть без особливих зусиль, без подвигів проникає в серце християнина, іноді навіть проти його волі. І справді, чим, як не благодатним впливом із Неба, можна пояснити, що в ці пасхальні дні несподівано для нас са-

мих наше серце раптом звільняється від давньої, прихованої ворожнечі, від ненависті й ремствувань, що душа сповнюється бажанням приголубити свої ближніх, утішити засмучених, допомогти стражденим.

Воскресіння Христове відкрило нам шлях до всезагального воскресіння. Тілесна смерть для нас стала тимчасовим явищем. Хресні страждання Ісуса Христа і Його воскресіння стали підґрунтям зіслання Святого Духа і заснування Церкви. Як нам сьогодні не радіти і не дякувати

Богові за Його велику і жертвну любов до нас, грішних! Любов Божа відродила нас для життя вічного.

Сьогодні Українська держава та її народ переживає нелегкі часи. Порушуючи міжнародні та двосторонні угоди, війська Росії увійшли і перебувають на території суверенної України. Ми молимося і надіємося, що влада Росії схаменеться і зупинить агресію проти нашої країни. Вся відповідальність перед Богом і людством за непоправні наслідки подальшої ескалації насильства повністю лягає на керівників Росії та священноначаліє Московського Патріархату, яке благословляє та кі дії.

Територіальна цілісність України, незалежність якої дарована нам Творцем, є цінністю для нашого народу, а тому допустити її розділення ми не маємо права, бо це гріх перед Всевишнім та майбутніми поколіннями нашого народу.

Тому я закликаю на всіх вас Боже благословення, закликаю до миру та щирої молитви, щоб Господь дав розум, мудрість, силу перемогти сили зла. Хай торжествує добро і хай торжествує любов між усіма українцями!

Ми повинні безперестанно дякувати Христові за те, що Своїм воскресінням із мертвих Він створив віру в наше безсмертя за гробом і надію на воскресіння померлих тіл.

Дорогі брати і сестри! Від усієї душі вітаю вас із Воскресінням Христовим. Зичу вам родинного щастя, доброго здоров'я і всього того, що кожен мріє отримати як дар від воскреслого Спасителя. Щиро поздоровляю голову Волинської обласної державної адміністрації Григорія Пустовіта, голову Волинської обласної ради Валентина Вітра, луцького міського голову Миколу Романюка, голів районних державних адміністрацій, міських, селищних і сільських рад зі святом Пасхи Христової та молитовно бажаю мудрості, злагоди, терпіння й допомоги з Небес у відповідальному служінні перед Богом і народом.

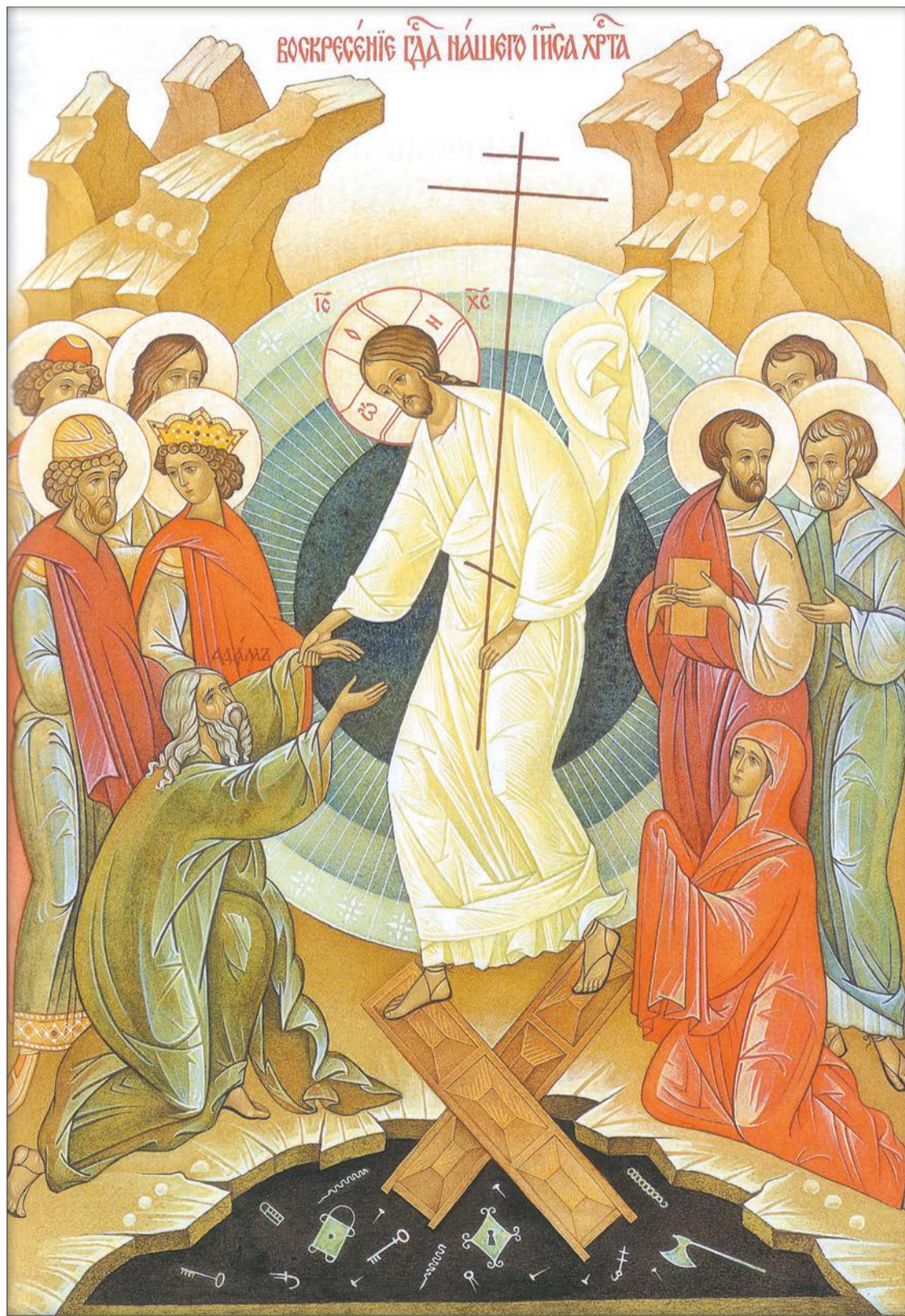
Нехай Христос, Який воскрес із мертвих, оберігає всіх нас у мирі й любові, дарує нам пасхальну радість, пошле українському боголюбивому народові єдність.

Благодать Господа нашого Ісуса Христа і християнська любов, яка є основою життя на землі й у вічності, нехай перебувають завжди з усіма вами.

Христос воскрес!
Воистину воскрес!

З ласки Божої
Митрополит
митрополит Луцький і Волинський

Пасха Христова 2014 р.,
м. Луцьк

Наша газета – у Вашу скриньку

Боголюб'язний читачу! Наш часопис – надійна підмога та корисний засіб у духовному житті православного християнина. Аби ця найпопулярніша волинська релігійна газета надходила Вам додому – випишіть її у будь-якому поштовому відділенні області, починаючи з будь-якого місяця.

Вартість одного примірника з доставкою – 1 грн 55 к. (без вартості приймання передплати). Індекс у поштовому каталозі обласної періодики – 91241. Архів основних публікацій «Волинських єпархіяльних відомостей», радіопередач та інших аудіо-, відео- і текстових документів, церковні новини тощо – в інтернеті за адресою: www.pravoslavia.volyn.ua

ВОЛИНСЬКІ ІКОНИ

«Христос Боремельський». XVIII ст. Дерево, полотно, олія, золочення. Походить зі Свято-Троїцького кафедрального собору м. Луцька. Зберігається у фондах Музею волинської ікони.

Поряд із традиційним «Несенням хреста» у храмах нашого краю трапляються ікони, основа сюжету яких – євангельська оповідь про хресний шлях Ісуса Христа на Голгофу, але з деталями, що наповнюють сюжет новим символічним змістом. Такі лики називають «Христос Боремельський».

Назва цього цікавого іконописного сюжету пов'язана з містечком Боремель (тепер Млинівського району Рівненської області). І досі побуває переказ: одного разу князеві Чаць-

кому приснився сон, у якому він побачив ікону Спасителя, Який ішов серед тридцяти трьох хрестів, ступаючи по хресту, і ніс на плечах Святий хрест. Князь був вражений тим, що йому наснилося, тому замовив маляреві бачений уві сні образ, який згодом стає чудотворним.

Але це лише легенда. Дещо по-іншому висвітлює цю історію видатний краєзнавець і церковний діяч Волині XIX ст. Микола Теодорович у дослідженні «Историко-статистическое описание церквей и приходоу Волинской епархии».

Він згадує, що неподалік від палацу князів Чацьких – власників Боремля – знаходилась православна замкова церква Святої Трійці. Вона існувала ще в XVI ст. У ній славилася чу-

дами ікона із зображенням Ісуса Христа, Який несе хрест на тлі 33-х хрестів. На той час існувало твердження, що ікона походить із Боремельського православного монастиря, який був ущент розорений татарами, і вцілів лише цей чудотворний образ. Православну Троїцьку церкву Чацькі-католики зруйнували, ікону ж було перенесено у церкву на околиці Боремля. Але в 1773 році лик чудесним способом знову явився на місці зруйнованого храму. Зворушений чудом, князь ставить на місці з'явлення ікони на кам'яному постаменті скульптуру Спасителя (її можна побачити у Боремлі й сьогодні), а чудотворний образ велить розмістити у місцевому костелі. Пізніше, у 1786 році, його перенесли до Свято-Троїцької церкви, яку відбудували на помертві паломників.

Чутки про «боремельське чудо» швидко розходились поміж людей і почали збирати велику кількість прочан, які приходили просити милості Божої перед образом. Згодом ікона дістала назву «Ісус Христос Боремельський». У хатах Боремля й околиць часто можна було зустріти її паперові гравюри. Вони друкувалися в Почаївській лаврі. Титул із сюжетом «Христос Боремельський» використовувався нею для оздоблення книг. Сюжет почали застосовувати і в карбуванні – на окладах Євангелій. Із чудотворного образу «Христос Боремельський» створювалися копії (списки) для волинських парафіяльних церков. Їх можна і сьогодні побачити у храмах Луцького та Горохівського благочинь, на Козацьких могилах у Пляшеві, у Дубні, Кременці, на Тернопіллі, у самому Боремлі.

Один із таких списків під назвою «Несення хреста» поповнив фонди Волинського краєзнавчого музею ще у 1988 році. На потемнілому від часу тлі ледь проглядалася велика кількість хрестів. На передньому плані виднілася темна постать Спасителя, голова Якого бу-

ла увінчана металевою карбованою короною з хрестом (XIX ст.). Внизу читаємо: «Сія ікона написана в 1776 году и отновлена в 1886 году при священ. о. Петре Огибовском». На звороті – ще один напис: «Сию икону становил ико Иван Демьянов Маркевич» (іконописець, який працював на Волині у 80-х рр. XIX ст.). Весною цього року образ відреставрувала художник-реставратор Волинського краєзнавчого музею Лариса Обухович. Вона зняла шар потемнілої згрібленої оліфи та пізній запис XIX ст., у результаті чого відкрився живопис волинського іконописця XVIII ст. Йому притаманні відчуття кольору, плавність і м'якість ліній, певний психологізм.

Центр композиції займає самотня постать Христа, Який несе на Голгофу Святий хрест. Руками Він притримує поперечину, під безмірною вагою зігнувся і припав на коліно. Чоло зранене терновим вінцем, смиренний і страдницький лик укритий потом, слезами і кривавими патьоками. Босими ногами Спаситель ступає по хресту, що являє його хресну дорогу, призначення. Христос іде серед маси дерев'яних хрестів, що перехрещують один одного.

За сюжетом їх мало б бути тридцять три – кількість, яка вказує на вік Ісуса Христа. Однак марно рахувати їх у хаотичному нагромадженні: вони закрили землю, небо, весь простір, нагнітаючи тривогу, створюючи загальний настрій трагічності й невідворотності. І лише яскраво-червоний хітон Спасителя, відтінений м'якими бганками темно-синього гіматію, та золото німба, виконаного асистом, уселяє надію на спасіння, нагадує, що жертва Христа не даремна, що слідом за смертю настане воскресіння.

Ангеліна ВИГОДНИК,
провідний науковий співробітник
Музею волинської ікони

СВЯТИНІ ВОЛИНІ

Біля Старої кафедри

23 березня митрополит Луцький і Волинський Михаїл відправив чин заснування храму і поставлення хреста у Володимирі. Нову церкву Великомученика і цілителя Пантелеймона будуватимуть на вул. Устилузькій, 140а, в районі Білих Берегів. Недалеко від цього місця колись, із 992 року, стояв кафедральний собор, тож цю місцевість володимирці називають Старою кафедрою.

За відправою архієрей виголосив проповідь про церкву як Господню домівку. Зокрема, зазначив: «Бог дарує нам землю, щоб ми її прикрашали. Храм – не просто купол, не просто краса архітектури, це особливе місце... Якщо таких духовних лікарень буде більше, то ми здоровіші й щасливіші будемо».

Із владиною служили міський декан протоієрей Юрій Пилипець, районний – протоієрей Євген Шевчук, настоятель парафії священник Юрій Кривіцький та інше місцеве духовенство.

Цього ж дня жертводавці подарували парафії велику ікону великомученика, повідомимо інформаційній службі єпархії о. Юрій. Перед нею громада молитиметься у тимчасовому приміщенні, де зараз звершуються Богослужіння.

Валерія ЛЕСЮК
Світлина інформаційної служби єпархії

РОЗДУМИ

ЗНАЧЕННЯ І ЗМІСТ
СТРАЖДАНЬ

(Слідами однієї вуличної розмови)

Сумувати ви будете, але сум ваш обернеться в радість.

Ін. 16:20

Тихим літнім вечором я сиджу на лавці у сквері і прислухаюся до гурту молодих людей (припускаю за окремими фразами – студентів), які на лавці навпроти мене п'ють пиво. Серед них двоє дівчат.

Очевидно, через мою борідку, прийнявши мене за священника, трохи соромляться, і це гарна моральна ознака. Один з них не витримує і задає мені питання:

– Отець, адже правда, що насолоджуватись життям не гріх? Не гріх жити добре?

– Насолоджуватись життям не гріх, якщо цю насолоду людина отримує не за рахунок страждань інших. А поняття «жити добре» – то вже риторичне питання.

– Ну, це вже мораль...

– А що, без моралі жити легше?

Молоді люди замовкли, а я вирішив продовжити розмову:

– Донедавна на пивних ларках я читав за-

ключне гасло: «Живи на повну!». Хочу спитати у вас, що значить – жити на повну? Пити, їсти, займатись сексом, робити кар'єру, вигідно одружитись, купити шикарну машину, збудувати особняк з високим парканом, завести бульдога, нарешті відкрити рахунок на Кіпрі, так? Це і є – жити на повну?

Відгукнулась дівчина:

– А ви як думаете?

– Я думаю, що жити на повну – це взяти у житті усі духовні блага: постійно спілкуватись з Богом, завжди шукати правду Його і служити їй; любити, прощати, бути милосердним, кається і журитись з приводу гріхів, не помщатись, не робити зла. І тоді, як сказав Господь, «все інше додасться вам».

Але ті, що живуть за вашим правилом, завжди страждають.

Хіба не страждають ті, хто живе за правилом «живи на повну»? Хіба не страждають люди, які досягли високого становища у суспільстві, але потоптали правду Божу?

Закінчення на с. 6

ВІДРОДЖУЮТЬ ВІРУ

Жидичинський чоловічий монастир Святителя Миколая Чудотворця по праву вважається одним із найстаріших у нашій країні: перша згадка про нього датується 1227 роком. За свою історію святиня переживала часи небувалого розквіту і занепаду, її палили та відновлювали, тут були сиротинець і звичайна сільська школа, встигли поглумитися над пам'яткою і вандалі. А з 2003 року обитель узялися ставити на ноги небайдужі монахи, й до сьогодні крок за кроком насельники власними силами вдихають у неї нове життя. Ми вирішили завітати сюди.

З усмішкою на обличчі зустрів нас намісник монастиря ігумен отець Константин (Марченко) і одразу почав знайомити зі святинею:

– Надзвичайно багата історія цієї обители. Я сам лучанин, стільки років жив поруч і не знав, що у нас є така пам'ятка. Довгий час вона була несправедливо забута всіма. Монастир був дуже багатий, свого часу утримував Владичу вежу Луцького замку. За багатство у народі святиню називали «Золоте яблучко». У її віданні було одинадцять сіл, уся соціальна сфера яких лежала на плечах обители.

Розповідаючи, отець Константин показує колишні межі Жидичинського монастиря, демонструючи його минулу велич.

– Ось тут, через дорогу, поруч із місцевим кладовищем, нещодавно відновили Свято-Духівський скит, облаштували там каплицю, – розповідає ігумен. – Саме звідти і починалась історія нашого монастиря. Нині там живуть і оберігають святиню два монахи.

Оглядаємо з вулиці палац митрополитів – саме тут нині зосередились майже всі монастирські приміщення: домова церква, бібліотека, трапезна, келії, зала (культурологічна світлиця). Власними силами монахи перекирили будівлю, завершують реставрацію фасаду, лише одна стіна якогось поки що лишилася без змін – добряче поруйнована роками та людськими руками.

Ми ж із захопленням розглядаємо розписи у храмі. Отець Константин каже, що це діло рук парафіян.

– Більшість розписів зробила наша парафіянка сестра Ангеліна, вона померла півтора року тому, – розповідає намісник монастиря. – А зараз її справу продовжує парафіянка Наталка, випускниця Луцького технічного університету. Якоюсь вона попросилася продовжити розписувати храм, ми дозволили. Дівчина робить це з трепетом, дуже старанно та безкоштовно, на славу Богу.

Одна з ікон, що прикрашає стіни храму, подарована луцьким художником Володимиром Жупанюком. На ній він зобразив основні віхи історії монастиря.

– А от голгофу нам малювали приїжджі монахи, – продовжує знайомство з храмом отець Константин. – Торік у нас було два ченці: один прибув із Бразилії, другий – із Парагваю. Вони служать там в Українській Православній Церкві Вселенського Патріархату, а до нас приїхали, так би мовити, по досвід, бо кажуть, що там уже почали забувати українську мову, втрачати самобутність. Жили з нами цілий рік. Один із них, професійний іконограф, і намалював голгофу.

У домовому храмі людно. Ігумен каже, що місцевих приходиться небагато, в основному їдуть на службу до монастиря лучани.

Братський корпус (колишній палац митрополита) після часткової реставрації

личезний розпис, посеред кімнати – великий дерев'яний стіл, затишку додає і камін. За трапезною розмістили кухню, де ченці якраз готували обід. До слова, самі й вирощують для себе їжу.

– Маємо майже гектар городу. Обробляємо все власними силами. Сіємо пшеницю, садимо картоплю й усіляку городину. Цього, слава Богу, нам вистачає. Звісно, дещо докупляємо, – каже отець Константин.

Самостійно монахи печуть і хліб. Ароматні буханці на заквасці випікає отець Никодим.

Зараз у монастирі несуть послух 15 насельників, переважно це молоді чоловіки, середній вік яких, за словами настоятеля, – 34 роки. Він розповів, що кожен тут має свій послух, обов'язки розділено чітко: одні готують на кухні, хтось відповідає за трактор, хтось працює на городі, хтось робить ремонт.

– Наш день починається о 7.30 із богослужіння. Сніданку в нас немає, тож після молитви кожен виконує свій послух. Далі о 14 годині – обід, по тому кожен знову береться за свої справи, і так аж до вечірньої служби о 18-й. Після цього маємо трохи вільного часу. О 23 годині – опівнічниця, а тоді йдемо на відпочинок, – знайомить із монастирським розкладом настоятель.

Отець Константин, а в миру – Іван Марченко, тривалий час працював журналістом на місцевому телеканалі. Каже, особливо релігійним ніколи не був, уперше причастився аж у 25 років. Але потрохи світ віри почав для нього відкриватися. Спочатку хотів бути священиком, та почав вникати в суть і зрозумів, що так не зможе повністю присвятити себе Богу, бо доведеться дбати про сім'ю.

– Я уже мав наречену і навіть робив ремонт у квартирі, де ми мали жити. Але якось приїхав сюди в монастир. Тут намісником саме був отець Марк. І я здивувався: як монахи тут живуть? На той час обитель була у напіврозвалі-

ному стані. А я трохи знаюся на ремонті, тож вирішив допомогти довести тут усе до ладу. Тому, ще працюючи журналістом, щоп'ятниці приїздив сюди робити ремонт. Мені тут було настільки добре! Почувався як риба у воді. Так тривало два з половиною роки, – пригадує він.

Вибір піти у монахи дався отцю Константину нелегко, але вже у травні 2007 року він переїхав сюди, а згодом і прийняв постриг. Каже, тепер усвідомив, наскільки це рішення було правильним.

– «Спасися ти і спасуться тисячі біля тебе», – часто повторюю ці слова. – На мою думку, неправильно казати: йду рятувати світ. Якщо сам над собою не працюєш, то нікого ти не врятуєш, – зазначає настоятель монастиря. – Люди врятовуються, дивлячись на твій приклад, а не лише від твоїх слів.

– От ми маємо пам'ятку національного значення – палац митрополитів. Але ж роками її розкрадали. Тут виривали проводку, віддирали кахлі, виймали віконні та дверні рами. Цікаво, хто це робив? – ділиться отець Константин, якраз показуючи кімнату, в якій ще не зробили ремонт. – Може, Кучма чи ще хтось приїхав і зробив усе це? Ми звикли казати: «всі крадуть». Ні, не всі, це ми крадемо. І не буде в цій країні порядку, доки ми не перестанемо красти, кидати сміття під ноги, доки не почнемо змінювати себе.

Отець Константин каже, що зараз уже не вірить ні у які мітинги, всяко старається, щоби монастир не втягнули в політику. Сам не підтримує ні Москви, ні Європи, бо для них, на його думку, Україна – лише сировинна база. Щодо свавільної влади, побиття невинних людей, то переконаний: тут не мали права мовчати, тому виходити на майдани таки було потрібно.

Ольга УРИНА (Відомості-UA.com)
Світлина автора

Трапезна монахів

Отець Константин каже, що найближчим часом її реставрують.

Проходимо всередину й опиняємось немовби в іншому світі – теплому та доброму. Спершу зазираємо у бібліотеку. Ігумен розповідає, що вирішили відновити її тут, адже при монастирях традиційно були хороші читальні.

– У нашій бібліотеці близько чотирьох тисяч видань. Звісно, найбільше духовної літератури, але є й історична та краєзнавча, завдяки якій намагаємось досягнути історію монастиря. Маємо кілька стародруків. Так, одна книга датована 1870 роком, – повідав монах.

Звертаємо увагу на камін, розміщений у куточку читальні. Та отець Константин каже, що це не задля краси чи затишку: в нього практичне призначення – обігрів приміщення. За словами намісника, монастир має кілька камінів і пічки, ними намагаються й грітись, бо це значно дешевше за газове опалення, хоча й таке є – на випадок сильних морозів.

Далі отець веде нас у домовий храм. Здається, теплом і добром тут дихають навіть стіни.

– Храм названо на честь преподобного Миколи Святоші, князя Луцького, – каже чернець. – У час братовбивчої війни він відкрив князівства і пішов у монастир. Із періодом його князювання якраз збігається початок історії цього монастиря. Дослідники мають думку, що саме Микола Святоша й був одним із фундаторів Жидичинської обители.

– З давніх-давен монастир був дуже популярний, високе духовенство тут проводило чимало часу, – продовжує ігумен Константин. – В Іпатіївському літописі є дані, що у 1227 році сюди на поклін приїздив князь Данило Галицький, тож ми хочемо вшанувати цю велику постать. Зараз розпочали зводити великий храм, а поряд із ним хочемо зробити центральну площу Жидичина і встановити там пам'ятник Данилу Галицькому, – ділиться планами чернець. – Прагнемо потрохи відновити історичний ансамбль монастирських будівель. Раніше тут було чотири храми: Миколаївський (розміщений по сусідству з монастирем, нині належить УПЦ Московського Патріархату. – Ред.), Свято-Духівський, який відновили на скиту, наш домовий храм і Воскресенський, який уже почали споруджувати. Хочемо збудувати ще й нижній Успенський.

За словами настоятеля монастиря, Воскресенський храм має бути заввишки з семиповерховий будинок. Каже, проект дуже дорогий: лише частково зведені стіни нижнього храму потягнули близько півмільйона гривень. Але хочуть звести міцну будівлю, яка служитиме вір'янам віки.

Далі настоятель веде нас до монастирської трапезної. Монахи відремонтували її лише минулого року. Своїми руками облаштували це затишне місце. Тут усе в старовинному стилі: стеля підперезана дерев'яними балками, люстра теж із дерева, з імітацією свічок, на стіні – ве-

Свято-Духівський скит

ВІДПОВІДЬ БОГОСЛОВА

«ПОЯСНІТЬ, ВЛАДИКО...»

Із відповідей митрополита Луцького і Волинського Михаїла у прямому ефірі передачі Волинського телебачення «Що каже священник» 3 травня 2013 року

– Ваше високопреосвященство, багато людей прагнуть освятити паски ще в суботу: в кожного свої причини. Але, можливо, варто зменшити кількість таких освячень, аби люди

все-таки йшли вночі, на великодню Всенічну?

– Причина освячення пасок у суботу така: коли церков було мало або священнослужитель мав декілька парафій, не міг освятити страви

в один день. Тому була така вимушена потреба – визначити й інший день освячення. Який день? Понеділок – із запізненням, тому рішенням церковної влади дозволили і в суботу освячувати. Хтось і не може вистояти все пасхальне богослужіння (не менш як чотири години). Такі люди можуть освятити паску наперед, раніше, але важливо, щоб спожили в пасхальний день, коли радість повна в усіх, і стаєш учасником цієї пасхальної радості.

– Дехто кладе у великодній кошик навіть спиртне. Чи варто так робити?

– Є люди, які бажають, щоб освятилося все, що мають вдома, і готові кошик такий, достатньо великий, наповнювати всім тим. Але за церковною традицією освячується паска, освячуються м'ясні страви, освячуються яєчка, а все решта – за бажанням самих людей: хтось масло і хрін кладе, там багато чого... Щодо спиртного: в цьому немає потреби. І головне, щоб людина, святкуючи Пасху, споживаючи їжу, розуміла, що вона святкує, – вона святкує Воскресіння Христове. Не треба святкувати Воскресіння такою мірою, щоб аж втратити образ і подібність Боже. Інколи вже на кінець пасхального дня люди себе ведуть неадекватно. Тому в усьому повинна бути стриманість, щоб не нашкодити самому собі. Тим паче, що люди постилися. Навіть коли розговляються, треба мати стриманість. Постійно треба мати стриманість, зберігаючи своє фізичне здоров'я, щоб якимись тілесними справами не затьмарювати духовну радість, яку святкуємо.

– Після Великодня починається поминальна седмиця. Як правильно поминати? Буває, на

кладовища влаштовують гулянки, застілля.

– Ми не те що не заохочуємо, – не дозволяємо на могилах покійних гулянки. Прийшли пом'янути покійних і там же можуть на могилі заснути, бо перебрали спиртного. Людина повинна прийти на цвинтар і помолитися, сповістивши покійному про Воскресіння Христове, віруючи в те, що Христос воістину воскрес та свого часу воскресить тих, біля могил кого ми стоїмо і молимося. Ось це найважливіше. В усьому іншому немає потреби. Залишають паски, залишають яєчка на могилі – раніше то було своєрідне подаяння: убогі ходили по могилах, збирали і харчувалися. Цей звичай прийшов із язичництва. Але в Християнстві краще живій людині віддати паску, аніж поставити, «бо хтось, можливо, візьме». Тому, якщо бажаєте залишити щось на могилах своїх рідних, – віддайте краще тим живим, які в цьому мають потребу.

– Коли могилки рідних розкидані в різних місцях, не вдається одного дня відвідати їх усі, як тоді чинити?

– В першу чергу провідати ті, які близько тебе, а в храмі помолитися за тих, чийх могил неможливо відвідати.

– Словами «Христос воскрес!» вітаються 40 днів. Чому так?

– Число 40 – певною мірою священне: 40 днів Ісус постився, і на 40-й день вознісся... На ознаку того, що Він був на землі, ми всіх вітаємо цими словами і всім розказуємо, що ось Христос серед нас, Він воскрес. А коли вже відбулося свято Вознесіння, то вітаємось просто прославляючи Бога.

Розмову вела Світлана ПАВЛОВА

ЧОМУ ГІЛКА ВЕРБОВА, А НЕ ПАЛЬМОВА?

Розкажіть, будь ласка, чому саме вербу прийнято освячувати на Вхід Господній у Єрусалим, адже люди стелили йому пальмове віття.

Відповідає священник Андрій ХРОМЯК, викладач ВПБА, кандидат богословських наук

Господь наш Ісус Христос увійшов до святого міста за кілька днів до Своїх страждань і смерті. Тут Він завершив трирічне служіння як Месія. Юдейському народові, обраному Богом у Старому Завіті, необхідно було отримати від Самого Христа свідчення про Його Божественне достоїнство. І ось Господь входить у Єрусалим, Його супроводжує юрба народу.

Люди, відчуваючи велич того, що відбувалося, від повноти серця волали до Христа: «Осанна!» (що означає «благословенний») і стелили на Його шляху зелені пальмові гілки. Здавна з такою урочистістю зустрічали царів і великих завойовників, а тепер у покладанні гілок виразилося тисячолітнє сподівання юдеїв на пришестя земного царя, який відновить престол Давидів. На жаль, народ не зміг зрозуміти, що Царство Христа було не від світу цього...

З тих пір минуло дві тисячі літ. Але щороку ми, подібно до

жителів Єрусалима, приходимо зустрічати Христа у храмі з гілками верби. Адже в Україні, крім південного Криму, не ростуть пальми, та й інші дерева через суворість клімату ще не розпускаються, тільки верби. Верба – символ весни і символ духовного відродження: вона таїть у собі листя, але ще не випускає; так і наша радість від свята Входу Господнього неповна, але таїть у собі початки великої пасхальної радості.

Освячують верби під час святкового богослужіння. Після читання Євангелія священники здійснюють їх кадіння запашиним фіміамом, читають молитву і кропляють гілки святою водою. Зазвичай окроплення повторюється в день свята після Літургії.

Освячену вербу ми приносимо в свої будинки, де з благоговінням зберігаємо як знак благодаті Божої до наступного року. Потім гілки спалюють, замінюючи на нові.

Свято Входу Господнього в Єрусалим, або ж Вербниця, певною межею відокремлює сорокаденний Великий піст від Страсного тижня, зміцнюючи нас перед днями Страстей Христових. Тому несемо до храму на урочисту Службу зелене гілля, щоб почути радісні слова: «Освячується верба оця благодаттю Всесвятого Духа, окропленням водою цією свяченою в ім'я Отця і Сина і Святого Духа. Амінь!»

Бажаєте одержати відповідь православного богослова на Ваші запитання? Звертайтеся до редакції: 43025 Луцьк, Градний узвіз, 1; (0332) 72-21-82; hazeta.vyev@gmail.com

ТОЧКА ЗОРУ

СПІВАЙМО ЄВРОГІМН ТВОРЦЕВІ

Отже, сталося. Україна підписала політичну частину Угоди про асоціацію з Європейським Союзом. Тепер уже й офіційно можемо вившувати європрапор і співати єврогімн.

Що ж являє собою Гімн ЄС? Його історія подібна до історії багатьох інших таких творів: сучасний вигляд доволі далекий від початкового. Оду «До Радості» Фрідріх Шиллер написав 1785 року на прохання свого друга (кажуть, для масонської організації, у якій той перебував). Поет оспівує братерство, вдячність Усевишньому, стійкість у вірі в Творця та підіймає келихи на честь цих чеснот. «Радість, гарна іскро Божа» – ці початкові слова налаштовують на думку, що йдеться про Святого Духа, що Радість під пером великого лірика є уособленням Господа Бога.

Невідомо, чи було ті слова – аж 16 строф (куплетів) – покладено тоді на музику. Але згодом оду відредагували, скоротили, вона набула деякої «статечності». У такому вигляді 1824 року Людвіг ван Бетховен використав її в Дев'ятій симфонії (виконують соліст і хор).

Оду «До Радості» затвердили 1972 року як офіційний гімн Ради Європи, 1985-го – Європейських Співтовариств, 1993-го – Євросоюзу. Але тепер його виконують... без слів. Мовляв, щоб не звеличувати однієї мови – німецької – проти

інших. Хоча, здавалося, чому б кожному членові ЄС не використовувати рядки Шиллера в перекладі на свою державну мову. Ось два куплети з приспіваними в перекладі Миколи Лукаша:

*Радість п'ють усі істоти
З груді матері-землі,
Ті солодкі щедротини
Мають всі – і добрі, й злі.
Радість нас вином сп'яняє
І цілунком огневим;
І черв'як утіху знає,
І небесний херувим.*

*Поклоніться, мільйони,
Перед мудрістю Творця!
Сповніть милістю серця
І чиніть Його закони.*

*Радість – всесвіту пружина,
Радість – творчості душа,
Дивна космосу машина
Нею живиться й руша.
Радість квіти розвиває
І розгін дає сонцям,
Їх в простори пориває,
Невідомі мудрецам.*

*Як у безмірі світила
Хором райдужним пливуть,
Браття, йдіть у славу путь,
Що вам Радість освятила.*

Це слова, достойні бути музичним символом і цілого людства!

Однак нині в більшості країн Євросоюзу, а відповідно в Європарламенті та інших союзних структурах, при владі – ліві сили: соціалісти, соціал-демократи, ліберали і т. п. А вони до Християнства ставляться зовсім прохолодно. Це і є справжньою причиною того, що Гімн ЄС виконується без слів.

Проте Україна йде у Європейський Союз не тільки задля більших матеріальних благ. Маємо нести на весь континент, у якому стає дедалі менше віри, наш християнський дух і брати від Європи все тільки краще. Тому принаймні на території нашої держави Гімн Євросоюзу потрібно виконувати конче зі словами – зі словами, які прославляють Творця.

PS. Разом з тим, приєднуємося до численних пропозицій, що в новій Конституції України варто закріпити як Державний Гімн пісню «Боже великий, єдиний».

Віктор ГРЕБЕНЮК

